

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 340/2018-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. augusta 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČNÝ KROK], [REDAKČNÝ KROK], zastúpeného advokátom JUDr. Jindřichom Stoszekom, Černyševského 3427/26, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 14 D 579/2012 za účasti Okresného súdu Považská Bystrica a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČNÝ KROK] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 14 D 579/2012 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Považská Bystrica p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 D 579/2012 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDACTED] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je mu Okresný súd Považská Bystrica p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Považská Bystrica je p o v i n n ý uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 390,50 € (slovom tristodevät'desiat eur a päťdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jindřicha Stoszeka, Černyševského 3427/26, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 23. mája 2018 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 D 579/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ je účastníkom dedičského konania vedeného na okresnom súde po nebohom poručiteľovi [REDACTED] (ďalej len „poručiteľ“), ktorý zomrel [REDACTED] a ktorý bol otcom sťažovateľa. Vedením dedičského konania po nebohom poručiteľovi bola uznesením okresného súdu poverená notárka [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „notárka“).

3. Sťažovateľ v podanej sťažnosti poukazuje na skutočnosť, že okresný súd je v napadnutom konaní nečinný, v dôsledku čoho sú vzťahy medzi dedičmi napäté, čo komplikuje správu a užívanie nehnuteľností, ktoré sú predmetom dedenia.

4. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v dôsledku nečinnosti okresného súdu podal prostredníctvom právneho zástupcu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní predsedníčke okresného súdu, ktorá na ňu reagovala listom z 28. februára 2018, v ktorom vyjadrila názor, že prietahy v napadnutom konaní spôsobila notárka. Sťažovateľ v tejto súvislosti uviedol, *„že ide o dedičské konanie bez návrhu. Teda dôvodom vzniku prietahov v konaní nebola právna a faktická zložitost' veci, ale prekážky spočívajúce v pasivite notára - súdneho komisára, nad ktorým súd vykonáva dohľad a napokon aj súdu a neprijatie potrebných účinných opatrení na zamedzenie vzniku prietahov v konaní.“*

5. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil:

„1. Základné právo [redacted] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 14 D/579/2012 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 14 D/579/2012 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. [redacted] priznáva finančné zadostučinenie v sume 5.000,- € (slovom päťtisíc EUR), ktoré mu je Okresný súd Považská Bystrica povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Považská Bystrica je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 456,34 € /za dva úkony právnej pomoci vrátane DPH/ do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. Jindřicha Stoszka, Advokátska kancelária, Černyševského 26, Bratislava.“

6. Ústavný súd si ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti prípisom zo 6. apríla 2018 vyžiadal z okresného súdu spis vedený v napadnutom konaní a následne po jeho preštudovaní sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 340/2018-13 z 23. mája 2018 ju podľa § 25 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde prijal na ďalšie konanie.

7.1 Na základe výzvy ústavného súdu sa listom sp. zn. 1 SprS 6/2018 z 21. júna 2018 k sťažnosti vyjadrila predsedníčka okresného súdu, ktorá v liste uviedla:

„Dedičská vec napadla na tunajší súd dňa 09.05.2012 a ako notár - súdny komisár bola ustanovená [REDAKOVANÉ]. Po nápade veci začala zisťovať okruh dedičov, nakoľko ako uviedol zákonný sudca, sťažovateľ neuviedol všetkých dedičov po nebohom. Na čísle listu 40 sa nachádza úradný záznam, ďalej číslo listu 41 a nasledujúce. Okruh dedičov notárka bez prieskumu šetrila a vykonávala prvotné úkony, potrebné na rozhodnutie v merite veci. Výpisy z katastra nehnuteľností boli doručené v auguste 2012, dedičia predkladali notárke spisový materiál a dňa 22.10.2012 sudca upravil notárku, ako má ďalej vo veci postupovať.

Dňa 20.08.2013 bol ustanovený znalec z odboru stavebníctva, zložené zálohy na trovy znaleckého dokazovania a dňa 26.09.2013 notárka predložila spis sudcovi v súvislosti s nariadeným znaleckým dokazovaním. Dňa 21.11.2013 bolo vydané uznesenie tunajším súdom o ustanovení znalca a znalkyňa vytýčila šetrenie na 17.12.2013. Posudok bol doručený súdu 03.01.2014.

Máme za to, že v tejto etape konania sa prieskumy, či už zo strany súdu alebo príslušnej notárky, nevyskytli.

Po podaní posudku vo februári 2014 niektorí dedičia vzniesli námietky a preto uznesením zo dňa 26.03.2014 boli vyzvaní, aby svoje podania spresnili. Dňa 08.09.2014 predložila notárka súdu spis, nakoľko bolo podané odvolanie voči uzneseniu v tejto veci a v októbri 2014 dedičky doplnili svoje podania ohľadne pripojených fotografií a vyjadrení. V novembri 2014 súd vrátil spis notárke s tým, že spis bude vzhľadom na podané odvolanie predložený krajskému súdu až po vydaní rozhodnutia, ktorým sa skončí dedičské konanie a bola upravená notárka, ako má vo veci postupovať. Notárka vytýčila termín na 09.02.2015 s tým, že sťažovateľ odmietol podpísať zápisnicu. Sudca predložil spis vyššiemu súdnemu úradníkovi a boli zabezpečené výpisy z katastra nehnuteľností 09.12.2015.

Dňa 14.12.2015 vydala VSU uznesenie a odvolania, ktoré boli podané, boli doručované dedičom 21.01.2016. Postupne boli súdu doručované jednotlivé vyjadrenia a to v priebehu februára a marca 2016, pričom dňa 30.03.2016 sudca zaujal stanovisko, že odvolaniu z čísla listu 237 nemieni vyhovieť v celom rozsahu.

Spis bol predložený Krajskému súdu v Trenčíne, odkiaľ sa vrátil 26.07.2016 a ktorý uznesenie z čísla listu 154 potvrdil a z čísla listu 234 zrušil a vec vrátil súdu na nové konanie. Dňa 28.07.2016 bol spis predložený VSU na doručovanie rozhodnutí a výziev dedičom a dňa 28.10.2016 bol spis predložený revíznej komisii pri Krajskom súde v Trenčíne. Medzitým boli súdu doručené odvolania plnomocenstva a dňa 17.03.2017 vyjadrenia k doterajšiemu dokazovaniu. Po takomto doplnení dňa 12.02.2018 vydal sudca rozhodnutie o vypořádání dedičstva...

Máme za to, že sudca v konaní postupoval plynulo za súčinnosti notára - súdneho komisára, jediný možný priesťah sa mohol vyskytnúť v období od 17.03.2017 do 12.02.2018, kedy v tomto období bol šetrený pobyt v registri obyvateľov, bolo doručené vyjadrenie právnej zástupkyne jedného z dedičov a vydané konečné rozhodnutie... “

7.2 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení zároveň poukázala na personálne poddimenzovanie okresného súdu, v súvislosti s čím uviedla, že „tento stav je neudržateľný a že pokiaľ nebude riešený, spôsobí to to, že Okresný súd Považská Bystrica, ktorý dlhé roky patril medzi 10 najlepších súdov Slovenskej republiky a mal najmenej nerozhodnutých vecí, pracoval bez priesťahov, klesne na úroveň najhorších súdov...

Preto, keď ústavný súd dospeje k názoru, že nejaké priesťahy sa v tomto konaní vyskytli, nie sú spôsobené sudcom, vedením tunajšieho súdu, ale že za toto je zodpovedné Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Na záver poznamenávam, že nad touto vecou bol nariadený dohľad po tom, ako dedič [REDAKOVANÉ] podal sťažnosť na priesťahy v konaní, ktorú sťažnosť doručil súdu 05.02.2018 a stav veci a plynulosť konania sú sledované pod ISprS/1/2018 a to dňa 28.02.2018, 20.04.2018, kedy bol sťažovateľ o jednotlivých úkonoch a výsledku kontroly oboznámený. Aj v rámci dohľadu bolo zistené, že adresa sťažovateľa [REDAKOVANÉ] nezodpovedá uvedenej, vykonáva sa šetrenie jeho pobytu a bol vyzvaný jeho právny zástupca, aby jeho adresu oznámil alebo aby do dedičského spisu založil plnú moc na zastupovanie.“

8. K sťažnosti sa na základe výzvy ústavného súdu písomne vyjadril aj zákonný sudca, a to prípisom zo 7. júna 2018, v ktorom v podstatnom uviedol, že na dĺžku napadnutého konania majú vplyv skutočnosti spočívajúce vo faktickej náročnosti napadnutého konania, v správaní sťažovateľa ako účastníka konania a v personálnej poddimenzovanosti okresného súdu.

9. Ústavný súd zaslal sťažovateľovi vyjadrenie predsedníčky okresného súdu k sťažnosti, ako aj vyjadrenie zákonného sudcu k sťažnosti, v súvislosti s čím ho upozornil na možnosť zaujať k predmetným vyjadreniam stanovisko v lehote 10 dní od doručenia, čo sťažovateľ nevyužil a k vyjadreniam sa písomne nevyjadril.

10. Ústavný súd vyzval prípisom z 26. júna 2018 okresný súd a prípisom z 27. júna 2018 sťažovateľa, aby oznámili ústavnému súdu, či trvajú na tom, aby ústavný súd konal v merite veci na verejnom ústnom pojednávaní, alebo či súhlasia s tým, aby ústavný súd od ústneho pojednávania v tejto veci upustil.

11. Okresný súd (vo svojom vyjadrení z 2. júla 2018, pozn.) súhlasil s upustením od ústneho pojednávania. Podobne sa vyjadril aj sťažovateľ, ktorý vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo svojom vyjadrení z 9. júla 2018.

12. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

13. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Sťažovateľ v podanej sťažnosti namieta, že napadnutým postupom okresného súdu bolo porušené jeho základného právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

16. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

17. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

18.1 Napadnuté konanie okresného súdu začalo za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov účinného do 30. júna 2016, ktorý v § 6 prikazoval súdom, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná.

18.2 Vychádzajúc z toho, že napadnuté konanie nie je v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd poukazuje na to, že 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „CMP“). Zo základného princípu zakotveného v čl. 12 CMP vyplýva, že súd postupuje v konaní tak,

aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prierahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

18.3 Ústavný súd však, postupujúc v súlade s § 396 ods. 1 CMP, podľa ktorého konania o dedičstve začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov, hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní a jeho jednotlivé procesné úkony podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, keďže napadnuté konanie o dedičstve sa začalo pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného mimosporového poriadku.

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prierahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovanej veci. Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

20.1 Pokiaľ ide o posúdenie veci podľa kritéria právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je prejednanie dedičstva po nebohom poručiťovi. Po právnej stránke možno danú dedičskú vec považovať za štandardnú, ktorá sa osobitne nelíši od obdobných konaní tohto druhu. Pokiaľ ide o faktickú zložitosť veci, ústavný súd vzal do úvahy názor zákonného sudcu okresného súdu, ktorý predmetnú vec považuje za fakticky zložitú, odôvodňujúc to prihlásením 18 pohľadávok do napadnutého konania zo strany sťažovateľa, potrebou vypracovania znaleckého posudku v napadnutom konaní a následným spochybnením záverov uvedených v znaleckom posudku sťažovateľom a z toho vyplývajúcou potrebou súdu vyzvať znalkyňu a ostatných účastníkov konania k tomu, aby sa k námietkam sťažovateľa vyjadrili.

20.2 Ústavný súd je toho názoru, že napadnuté konanie ako také vzhľadom na jeho predmet, skutkovú a právnu povahu nemožno hodnotiť ako zložitú vec, postup v konaní však komplikovali prihlásené pohľadávky a znalecké dokazovanie, čím sa vec stala

skutkovo aj právne zložitejšou, nie však do takej miery, ktorá by odôvodňovala namietané predlžovanie jej ukončenia.

21.1 Pri hodnotení správania sťažovateľa v preskúmvanej veci ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu ako ďalšieho kritéria pri posudzovaní otázky, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, ústavný súd poukazuje na to, že k predĺženiu napadnutého konania čiastočne prispel aj samotný sťažovateľ okrem toho, že rôznymi, právne dovolenými postupmi (napr. podanie opravného prostriedku proti uzneseniu o ustanovení znalca, podanie odvolania proti uzneseniu o trovách znalca, podanie odvolania proti rozhodnutiu v merite veci) oddialil konečné rozhodnutie v merite veci, aj tým, že zmenil adresu pobytu a túto skutočnosť neoznámil súdu.

21.2 V súvislosti s procesnými návrhmi sťažovateľa v napadnutom konaní (podanie opravného prostriedku proti uzneseniu o ustanovení znalca, podanie opravného prostriedku proti uzneseniu o trovách znalca, podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu v merite veci) ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi (napr. podľa vtedy aktuálne platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku) na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné priet'ahy (napr. I. ÚS 31/01). Sťažovateľ si za daných okolností musí byť vedomý toho, že k predĺženiu predmetného konania došlo aj v dôsledku jeho procesnej aktivity, v súvislosti s čím vec nemohla byť ukončená v kratšom časovom horizonte, avšak predĺženie napadnutého konania z uvedeného dôvodu nie je možné pripísať na vrub okresnému súdu.

22.1 Pozornosti ústavného súdu neušlo, že 5. februára 2018 bola okresnému súdu doručená sťažnosť sťažovateľa na priet'ahy v napadnutom konaní adresovaná predsedníčke okresného súdu, ktorá na jeho sťažnosť reagovala listom z 28. februára 2018. Z obsahu podania, ktorým predsedníčka okresného súdu upovedomila sťažovateľa o spôsobe vybavenia jeho sťažnosti, okrem iného vyplýva, že sťažovateľa oboznámila aj s tým, že v napadnutom konaní okresný súd meritórne rozhodol a že v súčasnej dobe expeduje uznesenie, ktoré bude doručené všetkým účastníkom konania.

22.2 Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ tým, že podal sťažnosť ústavnému súdu, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sleduje najmä materiálny prospech z prípadného priznania finančnej satisfakcie, keďže v čase podania sťažnosti mal preukázateľne vedomosť o tom, že okresný súd už v napadnutom konaní meritórne rozhodol a že toto rozhodnutie bolo zo strany okresného súdu expedované účastníkom konania. Z chronológie procesných úkonov (bod 24 odôvodnenia) vyplýva, že okresnému súdu sa uznesenie, ktorým v napadnutom konaní meritórne rozhodol vo veci, nepodarilo doručiť sťažovateľovi. Predmetná zásielka bola na adresu sťažovateľa odoslaná 5. marca 2018 s tým, že sa 12. marca 2018, t. j. ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, vrátila na adresu okresného súdu s poznámkou adresát neznámy.

22.3 Sťažovateľ aj napriek tomu, že vedel, že zo strany okresného súdu mu je doručovaná súdna zásielka, obsahom ktorej je meritórne rozhodnutie v merite veci, okresnému súdu neoznámil svoju novú adresu, na ktorej sa v súčasnosti zdržiava a preberá poštu a o ktorej okresný súd nemá vedomosť, a tak maril možnosť okresného súdu riadne mu súdnu zásielku doručiť, a tým právoplatne vo veci rozhodnúť. Pokiaľ by sťažovateľ skutočne mal záujem o to, aby okresný súd v napadnutom konaní čo najrýchlejšie právoplatne rozhodol, svojou nečinnosťou by vedome neudržiaval stav, keď mu okresný súd nebol schopný doručiť rozhodnutie v merite veci z dôvodu, že mu nebola známa jeho adresa, na ktorej sa v súčasnosti zdržiava.

22.4 Uvedené správanie zo strany sťažovateľa ústavný súd zohľadnil pri vyčíslení výšky finančného zadosťučinenia (bod 39 odôvodnenia).

23. Tretím hodnotiacim kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu vrátane postupu notárky ako súdnej komisárky v konaní o dedičstve, keďže jej úkony sa podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu považujú za úkony súdu, ktorými možno spôsobiť zbytočné prietahy v konaní (III. ÚS 47/00, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 3/05). Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého konania vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť

porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

24. Ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu napadnuté konanie trvalo päť rokov a deväť mesiacov. Ústavný súd si pre účely preskúmania postupu okresného súdu v napadnutom konaní ešte pred prijatím sťažnosti na ďalšie konanie zabezpečil súdny spis, z ktorého zistil nasledujúci priebeh napadnutého konania:

- 9. mája 2012 – okresnému súdu doručené oznámenie o úmrtí poručiteľa,
- 29. mája 2012 – okresný súd vydal uznesenie o začatí konania v dedičskej veci a poveril notárku ako súdnu komisárku konaním vo veci,
- 12. júna 2012 – predbežné vyšetrenie vo veci na notárskom úrade, žiadosť adresovaná Poštovej banke, a. s., a Správe katastra Púchov na predloženie podkladov potrebných na rozhodnutie v merite veci,
- 27. júna 2012 – notárke doručené vyžiadané podklady zo strany Poštovej banky, a. s.,
- 3. augusta 2012 – notárka zo strany účastníčky dedičského konania informovaná o existencii ďalších dedičov po poručiteľovi,
- 13. augusta 2012 – žiadosť adresovaná registru obyvateľov Slovenskej republiky o oznámenie adresy osôb, ktoré v napadnutom konaní prichádzajú do úvahy ako dedičia po poručiteľovi,
- 28. augusta 2012 – notárke doručená odpoveď zo strany Správy katastra Púchov,
- 3. septembra 2012 – notárke doručená odpoveď zo strany registra obyvateľov Slovenskej republiky,
- 20. septembra 2012 – predvolanie dedičov na prejednanie dedičstva po poručiteľovi na termín 3. október 2012,
- 3. októbra 2012 – prejednanie dedičstva po poručiteľovi na notárskom úrade,
- 4. októbra 2012 – predloženie spisu okresnému súdu pre účely ustanovenia súdneho znalca,
- 23. októbra 2012 – vrátenie spisu notárke s poznámkou, že ona má vo veci vydať uznesenie o ustanovení súdneho znalca,

- 8. januára 2013 – notárka kontaktovala dedičov s otázkou, či trvajú na ustanovení súdneho znalca,
- 11. januára 2013 – dedičia oznámili notárke, že na ustanovení znalca trvajú,
- 18. februára 2013 – žiadosť o vyhotovenie podkladov k znaleckému dokazovaniu adresovaná Správe katastra Púchov,
- 2. mája 2013 – notárke doručené vyžiadané podklady zo Správy katastra Púchov,
- 20. augusta 2013 – uznesenie o ustanovení súdneho znalca,
- 4. septembra 2013 – odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu o ustanovení súdneho znalca doručené okresnému súdu,
- 23. septembra 2013 – predloženie odvolania proti uzneseniu o ustanovení súdneho znalca notárke,
- 26. septembra 2013 – odvolanie sťažovateľa predložené notárkou okresnému súdu,
- 30. októbra 2013 – uznesenie okresného súdu o ustanovení súdneho znalca,
- 4. decembra 2013 – žiadosť súdneho znalca o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku,
- 3. januára 2014 – predloženie znaleckého posudku okresnému súdu,
- 21. januára 2014 – uznesenie okresného súdu o trovách súdneho znalca,
- 13. februára 2014 – odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu o trovách znalca doručené okresnému súdu,
- 18. februára 2014 – doplnenie odvolania sťažovateľom,
- 26. marca 2014 – výzva súdu na spresnenie odvolania,
- 10. apríla 2014 – odpoveď sťažovateľa na výzvu súdu,
- 13. mája 2014 – predloženie súdneho spisu notárke,
- 8. septembra 2014 – predloženie súdneho spisu okresnému súdu,
- 21. novembra 2014 – vrátenie spisu okresným súdom notárke,
- 9. februára 2015 – pojednávanie na notárskom úrade,
- 14. decembra 2015 – uznesenie okresného súdu v merite veci,
- 7. januára 2016 – okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa proti meritórnemu uzneseniu,
- v období od 22. januára 2016 do 14. marca 2016 okresný súd oboznamoval účastníkov konania s jednotlivými vyjadreniami účastníkov konania k odvolaniu

sťažovateľa a s vyjadrením súdnej znalkyne k odvolaniu sťažovateľa, ktoré boli doručené okresnému súdu,

- 16. júna 2016 – predloženie súdneho spisu Krajskému súdu v Trenčíne,
- 28. júna 2016 – uznesenie Krajského súdu v Trenčíne,
- 26. júla 2016 – vrátenie súdneho spisu okresnému súdu,
- 19. augusta 2016 – výzva okresného súdu adresovaná súdnej znalkyni na vyjadrenie,
- 13. septembra 2016 – vyjadrenie znalkyne doručené okresnému súdu,
- 28. februára 2017 – zaslanie vyjadrenia znalkyne účastníkom konania,
- 17. marca 2017 – okresnému súdu doručené vyjadrenie účastníkov konania k vyjadreniu znalkyne,
- 3. apríla 2017 – okresnému súdu bola vrátená zásielka (vyjadrenie znalkyne) adresovaná sťažovateľovi z dôvodu jej neprevzatia sťažovateľom v odbernej lehote,
- 12. februára 2018 – uznesenie v merite veci,
- 5. marca 2018 – zaslanie uznesenia v merite veci účastníkom konania,
- 12. marca 2018 – okresnému súdu bola vrátená zásielka (uznesenie v merite veci) adresovaná sťažovateľovi z dôvodu, že adresát je neznámy,
- 6. apríla 2018 – lustrácia adresy sťažovateľa v registri obyvateľov Slovenskej republiky,
- 11. apríla 2018 – okresnému súdu doručené vyžiadanie spisu od ústavného súdu,
- 18. apríla 2018 – žiadosť o doručenie zásielky (uznesenie v merite veci) sťažovateľovi prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru Gabčíkovo,
- 20. apríla 2018 – zaslanie spisu ústavnému súdu.

25. Ústavný súd s poukazom na chronológiu úkonov vykonaných v napadnutom konaní konštatuje, že v priebehu napadnutého konania sa v období od jeho začatia, teda od mája 2012, až do mája 2013 nevyskytovali obdobia, ktoré by bolo možné posúdiť ako zbytočné prieskumy v konaní zapríčinené konaním, prípadne nekonaním okresného súdu, resp. notárky.

26. Počas obdobia od mája 2013 až do vydania rozhodnutia v merite veci 14. decembra 2018 možno konštatovať viacero úsekov krátkodobej nečinnosti alebo nesústreďenej činnosti súdu (notárky), ktoré je možné klasifikovať ako zbytočné prieskumy v konaní, keďže prospeli k celkovej dĺžke konania, pričom v rámci uvedeného obdobia napríklad:

- 2. mája 2013 boli notárke na základe jej písomnej žiadosti doručené podklady k znaleckému dokazovaniu zo strany Správy katastra Púchov a následne až 20. augusta 2013 notárka vydala uznesenie o ustanovení znalca, hoci už v máji 2013 mala k dispozícii všetky podklady nevyhnuté k tomu, aby v napadnutom konaní ustanovila znalca pre účely vykonania potrebného znaleckého dokazovania,

- 13. mája 2014 bol notárke zo strany okresného súdu predložený spis na ďalšie konanie a až 8. septembra 2014 predložila spis okresnému súdu pre účely rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu o trovách znalca, pričom až 21. novembra 2014 okresný súd vrátil predložený spis notárke s poznámkou, že má vo veci konať a o predmetnom odvolaní sťažovateľa bude rozhodnuté až po tom, čo bude v napadnutom konaní rozhodnuté v merite veci, pričom okresnému súdu nič nebránilo v tom, aby notárke za daných okolností predložený spis vrátil obratom,

- od 9. februára 2015, teda od posledného pojednávania v napadnutom konaní, až do 14. decembra 2015, teda do vydania uznesenia okresným súdom v merite veci, nebol tak notárkou, ako ani okresným súdom vykonaný vo veci žiaden úkon smerujúci k právoplatnému ukončeniu napadnutého konania.

27. Za obdobie absolútnej nečinnosti súdu trvajúce takmer 16 mesiacov možno považovať obdobie od 13. septembra 2016, keď bolo okresnému súdu doručené písomné vyjadrenie znalkyne, do 28. februára 2017, keď súd predmetné písomné vyjadrenie znalkyne zaslal účastníkom napadnutého konania, a následne obdobie od 3. apríla 2017, keď bola okresnému súdu vrátená zásielka (vyjadrenie znalkyne) adresovaná sťažovateľovi z dôvodu jej neprevzatia sťažovateľom v odbernej lehote, až do 12. februára 2018, keď súd uznesením rozhodol v merite veci. V uvedenom období zo strany okresného súdu nebol (bez zjavného dôvodu) vykonaný žiaden úkon vedúci k ukončeniu veci a odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako účastník napadnutého konania nachádzal.

28. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd v napadnutom konaní po vydaní uznesenia v merite veci 12. februára 2018 do okamihu podania sťažnosti ústavnému súdu konal plynulo.

29. Na základe uvedených skutočností celková doba nečinnosti a nesústredenej činnosti okresného súdu predstavuje obdobie, ktoré ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu presahuje polovicu celkovej dĺžky napadnutého konania, čo nie je možné považovať za ústavne akceptovateľné.

30. Pokiaľ ide o obranu okresného súdu, resp. zákonného sudcu spočívajúcu v argumentácii o neprimeranej zaťažnosti, vysokom nápade vecí a náročnosti agendy, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 35/03, II. ÚS 52/99).

31. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 D 579/2012 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

32. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

33. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 D 579/2012 konal bez zbytočných prietáhov.

III.

34. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

35. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

36. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

37. Sťažovateľ v sťažnosti žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, čo stručne odôvodňuje tým, že v dôsledku prietáhov v napadnutom konaní mu vznikla ujma vo výške požadovaného finančného zadosťučinenia.

38.1 Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

38.2 Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý

spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil zásadou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je v prvom rade reparácia nemajetkovej ujmy sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 84/02, tiež napr. IV. ÚS 592/2012).

39. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania vedeného okresným súdom, ako aj na jeho neodôvodnenú nečinnosť a neefektívnu činnosť v trvaní viac ako 3 rokov, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde, správanie sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania, ústavný súd považoval priznanie sumy 500 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

40. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľa si uplatnil nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 456,34 € vrátane 20 % dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“ (právny zástupca predložil osvedčenie platcu DPH)].

41. Podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania zo svojho.

42. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

43. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania vo výške 390,50 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy; oba úkony vykonané v roku 2018). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2018 v sume 153,50 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových

výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 9,21 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky) vrátane 20 % DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky.

44. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

45. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. augusta 2018